

Nomina patientis

změna lexikální třídy: V → N

strukturní význam: "ten, kdo je ve stavu, který je výsledkem V"

gramatické vlastnosti: [+Anim], [+Mask]

(1)

pojištěnc ,ten, kdo je ve stavu, kdy JE POJIŠTĚNÝ‘, zaměstnanec ,ten, kdo je ve stavu, kdy JE ZAMĚSTNANÝ‘, zajatec ,ten, kdo je ve stavu, kdy JE ZAJATÝ‘

slotovorné typy:

[[V]ec]_N

(2) Morfematická struktura

[kořen_V]téma_{inf. kmen}]-n-/-t-]ec]

→ **derivace z pasivního participia**

(3a) Karel byl odsouzen-Ø/odsouzen-ý.

→ krátké (jmenné) a dlouhé tvary pas. participií

(3b) Karel byl vyhoštěn *soudem*. vs. *Karel byl vyhoštěný *soudem*.

(3c) *Karel je *stále ještě* vyhoštěn *soudem*. vs. Karel je *stále ještě* vyhoštěný.

(3d) *Karel je vyhoštěn *soudem hodinu*. vs. Karel je vyhoštěný *hodinu*.

→ dlouhé tvary vyjadřují stav (tzv. resultativní pasivum): neumožňují vyjádřit Agens, mohou být modifikovány adverbialním výrazem *stále ještě* a tzv. durativními adverbií (Jak dlouho trvá stav?)

(4) je stále ještě/hodinu vyhoštěnec *soudu

→ **derivace z pasivního participia s resultativním významem**

vlastnosti báзовých V:

(3) vyděděný → vyděděnc, vyhoštěný → vyhoštěnc, vyslaný → vyslanec, zasvěcený → zasvěcenec, odsouzený → odsouzenec, odvedený → odvedenec, poškozený → poškozenec, zatracený → zatracenec, zaměstnaný → zaměstnanec; proklatý → proklatec, zajatý → zajatec

tranzitivní V → sufix realizuje Patiens

(4a) zkrachovalec, zaostalec, zbloudilec, zaostalec

(4b) odrodilec, navrátilec, opozdilec, provinilec, vetřelec

intransitivní V s valencí Pat → derivace z I-ového participia s resultativním významem

